

POSTANOWIENIE

Dnia 14 maja 2013 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Rafał Młyński

SSR Anna Bulanda

SSR Radosław Rudnicki

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2013 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym sprawy

1) z powództwa A T
przeciwko Sądowi Okręgowemu w W

2) z powództwa Ł P , A P , E B , B
A , W B
przeciwko Sądowi Rejonowemu w W

3) z powództwa E S
przeciwko Sądowi Rejonowemu w W
o wynagrodzenie

postanawia :

I. na podstawie art. 193 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawić Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne, tj.:

czy art. 22 ustawy z dnia 22 grudnia 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej (Dz. U. Nr 291, poz. 1707) jest zgodny z :

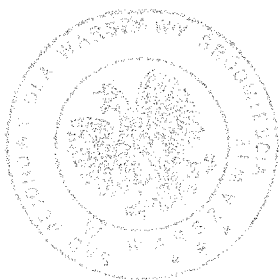
1) art. 173 i art. 10 ust. 1 Konstytucji RP w zw. z art. 178 ust. 2 oraz art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji w takim zakresie, w jakim regulacja ta narusza regulacje

Sygn. akt

zawarte w art. 91 § 1 c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. 2001 Nr 98, poz. 1070 z późn. zm.), dotyczące sposobu kształtowania wynagrodzeń sędziowskich

- 2) art. 2 Konstytucji w zw. z art. 178 ust. 2, art. 64 ust. 1 i 3, art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP w takim zakresie, w jakim dokonano tą regulacją naruszenia zasady ochrony praw nabytych i zaufania obywatela do państwa prawa i stanowionego przez nie prawa oraz nie działania prawa wstecz,
- 3) art. 10 ust. 2, art. 186 ust. 1 i art. 187 ust. 4 Konstytucji RP z uwagi na brak opinii Krajowej Rady Sądownictwa,
- 4) art. 10 ust. 2 i art. 183 ust. 2 Konstytucji z uwagi na brak opinii Sądu Najwyższego,
- 5) art. 110 ust. 3 i art. 112 Konstytucji z powodu nie przedstawienia ustawy Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka Sejmu RP,
- 6) art. 123 ust. 1 i 2 Konstytucji poprzez uchwalenie skarżonej ustawy w trybie pilnym bez podstaw ku temu, aby taki tryb stosować do przepisów o charakterze ustrojowym, jakimi są przepisy o wynagrodzeniach sędziów?

II. na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. zawiesić postępowanie.

Na oryginale właściwe podpisy

Za zgodność

STARSZY SĄDZIA SĄDOWY
Sądu Rejonowego w Pleszewy-Śródzieńca

Marcin Fludowski

UZASADNIENIE

I. Przebieg postępowania. Twierdzenia stron.

Pozwem z dnia lutego 2012 r. powód A T dochodzi od pozwanego Sądu Okręgowego w W kwoty zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lutego 2012 r. do dnia zapłaty tytułem wyrównania wynagrodzenia za styczeń 2012 r. Pozwem z dnia marca 2012 r. powód A T dochodzi od pozwanego kwoty zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2012 r. do dnia zapłaty tytułem wyrównania wynagrodzenia za luty 2012 r. Ponadto powód A T pozwem z dnia maja 2012 r. dochodzi od pozwanego Sądu Okręgowego w W kwoty zł tytułem wyrównania wynagrodzenia za marzec i kwiecień 2012 r. z ustawowymi odsetkami: od kwoty zł od dnia 1 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty zł od dnia 1 maja 2012 r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że regulacja prawna wyprowadzona art. 22 ustawy z dnia 22 grudnia 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej (Dz. U. Nr 291, poz. 1707), w zakresie w jakim prowadzi do ustalenia wynagrodzenia sędziego z pominięciem przepisu art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. 2001 Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.), jest niezgodna z Konstytucją i nie może stanowić podstawy do ustalania jego wynagrodzenia.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Sprawy z powództwa A T zarejestrowano odpowiednio pod sygnaturą akt i sygnaturą akt oraz sygnaturą akt

Pozwem z dnia marca 2012 r. powód Ł P dochodzi od pozwanego Sądu Rejonowego w W kwoty zł, z ustawowymi odsetkami: od kwoty zł od dnia 1 lutego 2012 r. do dnia zapłaty tytułem wyrównania wynagrodzenia za styczeń 2012 r. oraz

Sygn. akt

w W kwoty zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2012 r. do dnia zapłaty tytułem wyrównania wynagrodzenia. Pozwem z dnia kwietnia 2012 r. powód W B dochodzi od pozwanego Sądu Rejonowego w W kwoty zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty tytułem wyrównania wynagrodzenia.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali identyczną argumentację jak powód A T

W odpowiedzi na pozwy pozwany Sąd Rejonowy w W wniósł o oddalenie powództw.

Sprawy zarejestrowano pod sygnaturami: z powództwa Ł P sygnatura akt , z powództwa A P sygnatura akt , z powództwa E B sygnatura akt , z powództwa W B sygnatura akt , i , z powództwa B A sygnatura akt i sygnatura akt

Pozwem z dnia lipca 2012 r. powódka E S dochodzi od pozwanego Sądu Rejonowego w W kwoty zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lutego 2012 r. do dnia zapłaty tytułem wyrównania wynagrodzenia za styczeń 2012 r. Z kolei pozwem z dnia grudnia 2012 r. powódka E dochodzi od pozwanego Sądu Rejonowego w W kwoty zł, z ustawowymi odsetkami od kwoty zł od dnia 1 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty zł od dnia 1 września 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty zł od dnia 1 października 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty zł od dnia 1 listopada do dnia zapłaty oraz od kwoty zł od dnia 1 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała identyczną argumentację jak powód A T

W odpowiedzi na pozew pozwany Sąd Rejonowy w W wniósł o oddalenie powództwa.

Sprawę z powództwa E S zarejestrowano pod sygnaturą akt

Sygn. akt

Zarządzeniem z dnia lutego 2013 r. w sprawie o sygnaturze akt' przedmiotową sprawę oraz sprawę o sygnaturze akt połączono do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą toczącą się przed tutejszym sądem pod sygnaturą akt

Zarządzeniem z dnia lutego 2013 r. sprawę o sygnaturze akt połączono do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą toczącą się przed tutejszym sądem pod sygnaturą akt

Zarządzeniem z dnia marca 2013 r. sprawę o sygnaturze akt połączono do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą toczącą się przed tutejszym sądem pod sygnaturą akt

Zarządzeniem z dnia marca 2013 r. sprawę o sygnaturze akt połączono do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą toczącą się przed tutejszym sądem pod sygnaturą akt

Zarządzeniem z dnia marca 2013 r. sprawę o sygnaturze akt połączono do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą toczącą się przed tutejszym sądem pod sygnaturą akt

Zarządzeniem z dnia marca 2013 r. sprawę o sygnaturze akt połączono do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą toczącą się przed tutejszym sądem pod sygnaturą akt

Zarządzeniem z dnia kwietnia 2013 r. sprawę o sygnaturze akt połączono do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą toczącą się przed tutejszym sądem pod sygnaturą akt

Zarządzeniem z dnia kwietnia 2013 r. sprawę o sygnaturze akt połączono do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą toczącą się przed tutejszym sądem pod sygnaturą akt

Zarządzeniem z dnia maja 2013 r. sprawę o sygnaturze akt połączono do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą toczącą się przed tutejszym sądem pod sygnaturą akt

Zarządzeniem z dnia maja 2013 r. sprawę o sygnaturze akt połączono do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą toczącą się przed tutejszym sądem pod sygnaturą akt

Zarządzeniem z dnia maja 2013 r. sprawę o sygnaturze akt połączono do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą toczącą się przed tutejszym sądem pod sygnaturą akt

II. Ustalenia faktyczne:

Powód A T jest zatrudniony na stanowisku sędziego w Sądzie Okręgowym w W

Do dnia 31 grudnia 2011 r. wynagrodzenie powoda ukształtowane było na podstawie art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, w oparciu o przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Począwszy od dnia 1 stycznia 2012 r. podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2010 r. ogłoszone w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

W związku z powyższym wynagrodzenie powoda w styczniu 2012 r. wyniosło zł brutto (w tym zł brutto wynagrodzenia zasadniczego oraz zł brutto dodatku stażowego), zamiast zł brutto (zł brutto wynagrodzenia zasadniczego oraz zł brutto dodatku stażowego). Analogicznie kształtowało się wynagrodzenie powoda w lutym 2012 r. Wobec powyższego różnica w wysokości wynagrodzenia, które zdaniem powoda winno zostać wypłacone, a wynagrodzeniem otrzymanym wynosiła zł za miesiąc.

Wynagrodzenie powoda w marcu 2012 r. wyniosło zł brutto (w tym zł brutto wynagrodzenia zasadniczego oraz zł brutto dodatku stażowego), zamiast zł brutto (zł brutto wynagrodzenia zasadniczego oraz zł brutto dodatku stażowego). Analogicznie kształtowało się wynagrodzenie powoda w kwietniu 2012 r. Wobec powyższego różnica w wysokości wynagrodzenia, które zdaniem powoda winno zostać wypłacone, a wynagrodzeniem otrzymanym wynosiła zł za miesiąc.

Powód Ł P jest zatrudniony na stanowisku sędziego w Sądzie Rejonowym w W

Do dnia 31 grudnia 2011 r. wynagrodzenie powoda ukształtowane było na podstawie art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, w oparciu o przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale

Sygn. akt

roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Począwszy od dnia 1 stycznia 2012 r. podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2010 r. ogłoszone w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

W związku z powyższym wynagrodzenie powoda w styczniu 2012 r. wyniosło zł brutto (w tym zł brutto wynagrodzenia zasadniczego oraz zł brutto dodatku stażowego), zamiast zł brutto (zł brutto wynagrodzenia zasadniczego oraz zł brutto dodatku stażowego). Analogicznie kształtowało się wynagrodzenie powoda w lutym 2012 r. Wobec powyższego różnica w wysokości wynagrodzenia, które zdaniem powoda winno zostać wypłacone, a wynagrodzeniem otrzymanym wynosiła zł za miesiąc.

Powódka A P jest zatrudniona na stanowisku sędziego w Sądzie Rejonowym w W

Do dnia 31 grudnia 2011 r. wynagrodzenie powódki ukształtowane było na podstawie art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, w oparciu o przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Począwszy od dnia 1 stycznia 2012 r. podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2010 r. ogłoszone w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

W związku z powyższym wynagrodzenie powódki w styczniu 2012 r. wyniosło zł brutto (w tym zł brutto wynagrodzenia zasadniczego oraz zł brutto dodatku stażowego), zamiast zł brutto (zł brutto wynagrodzenia zasadniczego oraz zł brutto dodatku stażowego). Analogicznie kształtowało się wynagrodzenie powódki w lutym 2012 r. Wobec powyższego różnica w wysokości wynagrodzenia, które zdaniem powoda winno zostać wypłacone, a wynagrodzeniem otrzymanym wynosiła zł za miesiąc.

Sygn. akt

Powód W B jest zatrudniony na stanowisku sędziego w Sądzie Rejonowym w W

Do dnia 31 grudnia 2011 r. wynagrodzenie powoda ukształtowane było na podstawie art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, w oparciu o przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Począwszy od dnia 1 stycznia 2012 r. podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2010 r. ogłoszone w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

W związku z powyższym wynagrodzenie powoda w styczniu 2012 r. wyniosło zł brutto (w tym zł brutto wynagrodzenia zasadniczego oraz zł brutto dodatku stażowego), zamiast zł brutto (zł brutto wynagrodzenia zasadniczego oraz zł brutto dodatku stażowego). Analogicznie kształtowało się wynagrodzenie powoda w lutym 2012 r. Wobec powyższego różnica w wysokości wynagrodzenia, które zdaniem powoda winno zostać wypłacone, a wynagrodzeniem otrzymanym wynosiła zł za miesiąc.

Powódka B A jest zatrudniona na stanowisku sędziego w Sądzie Rejonowym w W

Do dnia 31 grudnia 2011 r. wynagrodzenie powódki ukształtowane było na podstawie art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, w oparciu o przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Począwszy od dnia 1 stycznia 2012 r. podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2010 r. ogłoszone w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

W związku z powyższym wynagrodzenie powódki w styczniu 2012 r. wyniosło zł brutto (w tym zł brutto wynagrodzenia zasadniczego oraz zł brutto dodatku stażowego), zamiast zł brutto (zł brutto wynagrodzenia zasadniczego oraz zł brutto dodatku stażowego). Analogicznie kształtowało się wynagrodzenie powódki w lutym 2012 r. Wobec powyższego różnica w wysokości wynagrodzenia, które zdaniem powoda winno

Sygn. akt

zostać wypłacone, a wynagrodzeniem otrzymanym wynosiła zł za miesiąc. Analogicznie kształtowało się wynagrodzenie powódki w lutym, marcu i kwietniu 2012 r.

Powódka E B jest zatrudniona na stanowisku sędziego w Sądzie Rejonowym w W

Do dnia 31 grudnia 2011 r. wynagrodzenie powódki ukształtowane było na podstawie art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, w oparciu o przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Począwszy od dnia 1 stycznia 2012 r. podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2010 r. ogłoszone w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

W związku z powyższym wynagrodzenie powódki w styczniu 2012 r. wyniosło zł brutto (w tym zł brutto wynagrodzenia zasadniczego oraz zł brutto dodatku stażowego), zamiast zł brutto (zł brutto wynagrodzenia zasadniczego oraz zł brutto dodatku stażowego). Analogicznie kształtowało się wynagrodzenie powódki w lutym 2012 r. Wobec powyższego różnica w wysokości wynagrodzenia, które zdaniem powoda winno zostać wypłacone, a wynagrodzeniem otrzymanym wynosiła zł za miesiąc. Analogicznie kształtowało się wynagrodzenie powódki w lutym, marcu i kwietniu 2012 r.

Powódka E S jest zatrudniona na stanowisku sędziego w Sądzie Rejonowym w W

Do dnia 31 grudnia 2011 r. wynagrodzenie powódki ukształtowane było na podstawie art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, w oparciu o przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Począwszy od dnia 1 stycznia 2012 r. podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2010 r. ogłoszone w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

W związku z powyższym wynagrodzenie powódki w styczniu 2012 r. wyniosło zł brutto (w tym zł brutto wynagrodzenia zasadniczego oraz zł brutto dodatku stażowego), zamiast zł brutto (zł brutto wynagrodzenia zasadniczego oraz zł brutto dodatku stażowego). Wobec powyższego różnica w wysokości wynagrodzenia, które zdaniem powoda winno zostać wypłacone, a wynagrodzeniem otrzymanym wynosiła zł za miesiąc.

Wysokość wynagrodzenia, które zdaniem powódki winno zostać wypłacone, a wynagrodzeniem otrzymanym wynosiło zł za miesiąc lipiec 2012 r., a różnica w tejże wysokości od sierpnia 2012 r. do października 2012 r. wynosiła zł za każdy miesiąc.

III. Zagadnienie konstytucyjne.

1. Kwestionowany przepis.

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej (Dz. U. Nr 291, poz. 1707) w roku 2012 podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, o której mowa w art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2010 r. ogłoszone w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Ilekoć w odrębnych przepisach jest mowa o podstawie wynagrodzenia sędziego określonej w art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, w roku 2012 za podstawę tę przyjmuje się przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2010 r. ogłoszone w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (art. 22 ust. 2 ustawy).

2. Uzasadnienie zarzutów.

Regulacja zawarta w art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej budzi wątpliwości co do zgodności z normami i zasadami konstytucyjnym wskazanymi poniżej oraz ustawami, do których przepisy prawne zawierające te normy odsyłają.

2.1.

Obecne brzmienie art. 91 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych ustalone zostało ustawą z dnia 20 marca 2009 r. o zmianie ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 56, poz. 459). W uzasadnieniu do projektu tej ustawy wskazano, że „najistotniejszą zmianą jest odejście od kształtowania wysokości wynagrodzeń sędziów w oparciu o dotychczasową kwotę bazową określaną corocznie w ustawie budżetowej oraz stwierdzono, że przyjęte rozwiązania „służą obiektywizacji ustalania wynagrodzeń sędziowskich i pozwolą na postulowane przez środowisko sędziowskie ograniczenie wpływu innych władz na wysokość zasadniczych wynagrodzeń sędziowskich”. Wskazane zasady kształtowania wynagrodzeń sędziów miały więc uniezależnić wysokość wynagrodzenia sędziów od wahań koniunktury gospodarczej oraz od arbitralności pozostałych władz, poprzez związanie wysokości wynagrodzeń sędziowskich z obiektywnym miernikiem ekonomicznym jakim jest „przeciętne wynagrodzenie”, zamiast ustalanej wcześniej przez władzę ustawodawczą i wykonawczą „kwoty bazowej”, przez co zrealizowała się w wymiarze płacowym zasada odrębności władzy sądowniczej. Zgodnie z tymi zasadami kształtowania wynagrodzenia sędziowskiego, wzrost wynagrodzenia ulegał wstrzymaniu w przypadku zaprzestania wzrostu innych wynagrodzeń w kraju stosownie do treści obwieszczenia Prezesa GUS (art. 91 § 1d ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, por. art. 42 § 3 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym). Powyższe zasady uwzględniały zatem wahania koniunktury gospodarczej i powodowały, że sędziowie byli grupą społeczną, która z zasady również ponosiła skutki finansowe ewentualnych kryzysów gospodarczych, ale zarazem miała możliwość korzystania ze wzrostu gospodarczego w przypadku, gdy pozostałym grupom społecznym wynagrodzenia rosły. Należy podzielić poglądy, zgodnie z którymi sędziowie powinni partycypować zarówno w sukcesach jak i problemach gospodarczych kraju. Dotychczasowy system wynagrodzeń zapewniał urzeczywistnienie tej zasady.

Obecne uregulowania wydają się być sprzeczne z konstytucyjną zasadą równego traktowania przez władze publiczne i zakazem dyskryminacji (art. 32

ust. 1 i 2 Konstytucji). Podkreślić należy, że przeciętne wynagrodzenie, od którego do tej pory zależała wysokość wynagrodzeń sędziów, wzrosło. Dodatkowo ustawa budżetowa na rok 2012 przewiduje możliwość podwyższenia wynagrodzeń w jednostkach państwowej sfery budżetowej (art. 13 ust. 2 i 3 oraz art. 42 ust. 1 dotyczące wynagrodzeń nauczycieli oraz funkcjonariuszy Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu i Służby Więziennej). Wątpliwa jest zatem argumentacja zawarta w uzasadnieniu spornej ustawy, że zamrożenie wynagrodzeń sędziów ma zapewnić równowagę budżetową.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że zmiana zasad wynagradzania sędziów i *de facto* powrót do systemu ustalania wynagrodzenia w oderwaniu od faktycznej sytuacji gospodarczej w kraju, godzi w zasadę trójpodziału władzy wyrażoną w art. 10 ust. 1 i art. 173 Konstytucji. Trybunał Konstytucyjny (w sprawie o sygn. akt P 8/00) wskazał, że „norma ustrojowa wyrażona w art. 178 ust. 2 Konstytucji jest nakierowana na umocnienie pozycji władzy sądowniczej w systemie organów państwowych i zagwarantowanie sędziom takich warunków pracy i wynagrodzenia, które mają służyć prawidłowemu sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. W demokratycznym państwie prawnym dobrze działający wymiar sprawiedliwości jest gwarancją i warunkiem funkcjonowania rządów prawa. Ustrojodawca zakłada, że wymiar sprawiedliwości będzie funkcjonować prawidłowo, gdy warunki pracy sędziów oraz ich wynagrodzenia będą adekwatne do godności urzędu sędziego i zakresu jego obowiązków. Trzeba podkreślić, że sędziowie sądów powszechnych i szczególnych są jedyną kategorią zawodową, której wynagrodzenia stanowią przedmiot wyraźnej regulacji konstytucyjnej. Wypływa stąd obowiązek właściwych organów państwa szczególnej troski o kształtowanie należytego poziomu tych wynagrodzeń, także w relacji do wynagrodzeń innych funkcjonariuszy publicznych.

Godność urzędu sędziowskiego określa w istotnym stopniu pozycję trzeciej władzy w stosunku do innych władz i instytucji publicznych Rzeczypospolitej. Wartość ta nie jest tym samym, czym jest „przyrodzona i niezbywalna godność człowieka”, o której jest mowa w art. 30 Konstytucji. Godność urzędu przywiązana jest nie tyle do osoby sprawującej określoną funkcję, ale do ustrojowej pozycji funkcjonariusza publicznego będącego sędzią. Jest ona warunkiem prawidłowego funkcjonowania urzędu sędziowskiego i - jako taka - jest zadaniem wszystkich

organów władzy państwowej mających wpływ na ustrój i skład osobowy sądownictwa oraz wszystkich osób sprawujących urząd sędziowski”.

Nadto podkreślić należy, że - zgodnie z art. 178 ust. 2 Konstytucji - władza ustawodawcza powinna dążyć do tego, by tak ukształtować system wynagradzania sędziów, by miały one charakter odpowiadający godności urzędu, w szczególności w sposób wyrażający się w rozwiązaniach podkreślających szacunek dla urzędu sędziego, stabilizację jego sprawowania i niezawisłość sędziowską. Zgodnie z utrwalonym poglądem (m. in. wyrok Trybunału Konstytucyjnego w sprawie P 8/00), wynagrodzenia sędziów nie mogą być uzależnione od np. sposobu orzekania czy jakkolwiek rozumianych sukcesów w pracy, a także od indywidualnych opinii.

2.2.

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w toku rozpoznawania niniejszej sprawy powziął wątpliwości, czy art. 22 ustawy z dnia 22 grudnia 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej jest zgodny z art. 2 Konstytucji w zw. z art. 178 ust. 2, art. 64 ust. 1 i 3, art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji w takim zakresie, w jakim dokonano tą regulacją naruszenia zasady ochrony praw nabytych i zaufania obywatela do państwa prawa i stanowionego przez nie prawa oraz nie działania prawa wstecz. Jak wielokrotnie podkreślał Trybunał Konstytucyjny (m. in. wyrok z dnia 7 lutego 2006 r. SK 45/04) „z ogólnej zasady ochrony zaufania jednostki do państwa i stanowionego przez nie prawa wynika szereg zasad szczegółowych, do których należy m. in. zasada niedziałania prawa wstecz, zasada ochrony praw nabytych.

Ta ostatnia zasada ochrony praw nabytych zakazuje arbitralnego znoszenia lub ograniczania praw podmiotowych przysługujących jednostce lub innym podmiotom prywatnym występującym w obrocie prawnym. Zasada ochrony praw nabytych zapewnia ochronę praw podmiotowych - zarówno publicznych, jak i prywatnych, a także maksymalnie ukształtowanych ekspektatyw tych praw, a więc sytuacji prawnych, w których zostały spełnione wszystkie zasadnicze przesłanki ustawowe nabycia określonych praw podmiotowych określone przez prawo”.

Niewątpliwie w dniu 22 grudnia 2011 r. ekspektatywa prawa do wynagrodzenia w podwyższonej wysokości była już maksymalnie ukształtowana, bowiem spełnione były wszystkie przesłanki do nabycia tegoż prawa z dniem 1 stycznia 2012 r., w którym to dniu już nie można byłoby mówić o ekspektatywie, a o prawie nabytym.

2.3.

Zachodzą również wątpliwości, czy kwestionowany przepis został wprowadzony do porządku prawnego zgodnie art. 10 ust. 2, art. 186 ust. 1 i art. 187 ust. 4 Konstytucji w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. Nr 126, poz. 714 z późn. zm.).

W ocenie Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia nie zwrócono się o zaopiniowanie art. 22 ustawy z dnia 22 grudnia 2011 r. do Krajowej Rady Sądownictwa. Zgodnie z treścią art. 10 ust. 2 Konstytucji ustrój Rzeczypospolitej Polskiej opiera się na podziale i równowadze władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sądowniczej. Z kolei art. 186 ust. 1 Konstytucji stanowi, że Krajowa Rada Sądownictwa stoi na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Stosownie do dyspozycji art. 187 ust. 4 Konstytucji ustrój, zakres działania i tryb pracy Krajowej Rady Sądownictwa oraz sposób wyboru jej członków określa ustawa. Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, wykonując art. 187 ust. 4 Konstytucji, reguluje kompetencje, tryb wyboru członków, ustrój i postępowanie przed Krajową Radą Sądownictwa (art. 1 ww. ustawy). Zgodnie z treścią art. 3 pkt 6 ustawy do kompetencji Rady należy opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących sądownictwa i sędziów, a także przedstawianie wniosków w tym zakresie.

Powołana regulacja prawna wskazuje więc wprost, że projekty ustaw dotyczących sądownictwa i sędziów powinny być opiniowane przez Krajową Radę Sądownictwa, a pominięcie tej czynności stanowi naruszenie określonej w art. 186 i art. 187 Konstytucji roli tego organu.

W wyroku w sprawie o sygn. akt K 39/07 Trybunał Konstytucyjny skonstatował, że „Krajowa Rada Sądownictwa jako organ konstytucyjny „stoi

Sygn. akt

na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów” (art. 186 ust. 1 Konstytucji, określający ustrojową pozycję KRS). Emanacją tej ustrojowej pozycji jest wskazana *expressis verbis* zdolność inicjowania w takich sprawach abstrakcyjnej kontroli konstytucyjnej (art. 186 ust. 2 Konstytucji) ustaw dotyczących niezależności sądów i niezawisłości sędziów. (...) Dlatego choć to opiniodawcze uprawnienie jest szczegółowo regulowane w ustawie zwykłej dotyczącej KRS, jednakże genetycznie - ze względu na przedmiot, którego dotyczyć by miała opinia (niezależności sądów i niezawisłości sędziów; w tych sprawach KRS ma dalej idącą zdolność wnioskowania o kontrolę konstytucyjną) - wyrasta z konstytucyjnej pozycji KRS. Tak też stwierdził Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 18 lipca 2007 r. sygn. akt K 25/07, opubl. w OTK ZU nr 7/A/2007, poz. 80”.

Jednocześnie w wyroku w sprawie o sygn. akt Kp 4/09 Trybunał Konstytucyjny stwierdził: „Zgodnie z art. 2 ust. 2 pkt 4 ustawy o KRS, Rada „opiniuje projekty aktów normatywnych dotyczących sądownictwa i sędziów”. Odstąpienie od zasięgnięcia opinii Rady jest, co do zasady, podstawą zaskarżenia ustawy i może być podstawą stwierdzenia przez Trybunał Konstytucyjny naruszenia art. 2 w związku z art. 7 Konstytucji ze względu na uchybienie trybowi prac legislacyjnych przez uniemożliwienie Krajowej Radzie Sądownictwa wyrażenia opinii wymaganej przez przepisy ustawy o KRS (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 28 listopada 2007 r., sygn. K 39/07, punkt 8.3. uzasadnienia)”.

W odniesieniu do ustawy z dnia 22 grudnia 2011 r., jej projekt (choć dotyczy bezpośrednio sędziów i sądownictwa, albowiem zmienia zasady obliczania wynagrodzenia sędziów) nie został przedstawiony w aktualnym brzmieniu do zaopiniowania Krajowej Radzie Sądownictwa.

2.4.

W ocenie Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia zachodzą także wątpliwości, czy przedmiotowy przepis został wprowadzony do porządku prawnego zgodnie z art. 10 ust. 2 i art. 183 ust. 2 Konstytucji w zw. z art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240, poz. 2052 z późn. zm.).

Wynika to z faktu, iż nie zwrócono się o zaopiniowanie art. 22 ustawy z dnia 22 grudnia 2011 r. do Sądu Najwyższego, przez co pozbawiono ten organ możliwości skorzystania z jego ustawowych uprawnień w zakresie wypowiedzenia się co treści regulacji wpływającej na funkcjonowanie sądów.

Zgodnie z art. 183 ust. 2 Konstytucji, Sąd Najwyższy wykonuje czynności określone w Konstytucji i ustawach. Natomiast, zgodnie z art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym, Sąd Najwyższy jest organem władzy sądowniczej powołanym do opiniowania projektów ustaw i innych aktów normatywnych na podstawie których orzekają i funkcjonują sądy, a także innych ustaw w zakresie, w którym uzna to za celowe.

Art. 22 ustawy z dnia 22 grudnia 2011 r., wpływa na zasady ustalenia wynagrodzenia sędziów i niewątpliwie jest przepisem, na podstawie którego funkcjonują sądy. W funkcjonowaniu sądów kluczową rolę pełnią sędziowie. Czynności sędziowskich nie pełnią *pro publico bono*, lecz za określonym wynagrodzeniem. Określenie gwarancji w zakresie wysokości wynagrodzenia odpowiadającego godności urzędu niewątpliwie w sposób oczywisty wiąże się z funkcjonowaniem sądów. Dodatkowo zauważyć należy, że przepis art. 23 ustawy z dnia 22 grudnia 2011 r., wprowadzający analogiczne zasady dotyczące zmiany ustalania wysokości wynagrodzeń Sędziów Sądu Najwyższego, dotyczy bezpośrednio funkcjonowania samego Sądu Najwyższego. W konsekwencji projekt ustawy z dnia 22 grudnia 2011 r., w tym przepis art. 22 tej ustawy, powinien być zostać przedstawiony do zaopiniowania także Sądowi Najwyższemu.

2.5.

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia powziął również wątpliwości czy przedmiotowy przepis został wprowadzony do porządku prawnego zgodnie z art. 110 ust. 3 i art. 112 Konstytucji w zw. z art. 17 ust. 1 i 2 i art. 18 ust. 1 pkt 23 i ust. 2 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (t.j.: MP z 2012 r., poz. 32) oraz pkt 23 Załącznika do Regulaminu Sejmu, w zakresie w jakim uchwalona regulacja nie została przedstawiona Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka Sejmu RP, przez co naruszono procedurę postępowania dotyczącą uchwalania ustaw.

Zgodnie z art. 110 ust. 3 Konstytucji Sejm powołuje komisje stałe. Przepis art. 112 Konstytucji określa, że organizację wewnętrzną i porządek prac Sejmu oraz tryb powoływania i działalności jego organów, jak też sposób wykonywania konstytucyjnych i ustawowych obowiązków organów państwowych wobec Sejmu określa regulamin Sejmu uchwalony przez Sejm. Uchwała Sejmu z dnia 30 lipca 1992 r. Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej jest więc aktem wykonawczym Konstytucji. Zgodnie z art. 17 Regulaminu Sejmu, komisje sejmowe są organami powołanymi do rozpatrywania i przygotowywania spraw stanowiących przedmiot prac Sejmu. Przepis art. 18 ust. 1 pkt 23 Regulaminu Sejmu ustanawia jako jedną z komisji stałych Komisję Sprawiedliwości i Praw Człowieka, natomiast art. 18 ust. 2 stanowi, że przedmiotowy zakres działania komisji, o których mowa w ust. 1, określa załącznik do Regulaminu Sejmu.

Załącznik do Regulaminu Sejmu w punkcie 23 stanowi, że do zakresu działania Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka należą sprawy przestrzegania prawa i praworządności, sądów, prokuratury, notariatu, adwokatury i obsługi prawnej, funkcjonowania samorządów adwokackiego i radcowskiego, sprawy przestrzegania praw człowieka. Dodatkowo przepis art. 40 ust. 1 Regulaminu Sejmu stanowi, że projekty ustaw kieruje się do właściwych komisji, a art. 106 ust. 2 - że poszczególne części projektów i sprawozdań, o których mowa w art. 105 (dotyczących ustawy budżetowej oraz innych planów finansowych Państwa), rozpatrują także właściwe komisje sejmowe, które przekazują Komisji Finansów Publicznych stanowiska zawierające wnioski, opinie lub propozycje poprawek - wraz z uzasadnieniem. Nie bez powodu zatem, lecz dla wykonania określonych zadań, zostały powołane przez ustawodawcę komisje sejmowe.

2.6.

W ocenie Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia zachodzi również konieczność zbadania czy kwestionowany przepis został wprowadzony do porządku prawnego zgodnie z art. 123 ust. 1 i 2 Konstytucji w zakresie w jakim cała ta ustawa, w której znajduje się rzeczona regulacja, uchwalona została faktycznie w trybie pilnym bez nadania jej statusu pilności oraz bez merytorycznych podstaw ku temu, aby taki tryb jej uchwalania stosować

do przepisów o charakterze ustrojowym, jakimi są przepisy o wynagrodzeniach sędziów.

Art. 123 Konstytucji stanowi, że Rada Ministrów może uznać uchwalony przez siebie projekt ustawy za pilny, z wyjątkiem m. in. projektów ustaw regulujących ustroj i właściwość władz publicznych, a Regulamin Sejmu oraz Regulamin Senatu określają odrębności w postępowaniu ustawodawczym w sprawie projektu pilnego. Warto podkreślić, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 4 października 2000 r. (sygn. akt P 8/00) stwierdził, że „nie ulega wątpliwości, że zasady ustalania wysokości wynagrodzeń sędziów stanowią istotny element ustroju sądów”.

Skoro w orzecznictwie Trybunału podkreślono, że kwestia wynagrodzeń sędziowskich ma charakter ustrojowy, to pilnego trybu uchwalania ustaw nie można zastosować do zmiany przepisów dotyczących wynagradzania sędziów. Należy przy tym zaznaczyć, że Regulamin Sejmu określa w art. 71-80 liczne wyjątki od normalnego postępowania, stosowane przy uchwalaniu projektów pilnych. Ustawa z dnia 22 grudnia 2011 r. została natomiast uchwalona w trybie przewidzianym dla ustaw pilnych, a nawet znacznie szybszym. Prace w Komisji Finansów Publicznych trwały zaledwie dwa dni, tj. 1 i 13 grudnia 2011 r., a obydwie czytania projektu ustawy w Sejmie odbyły się w ciągu dwóch tygodni.

W Sejmie, w toku debaty po pierwszym czytaniu projektu ustawy na temat sędziowskich uposażeń, wypowiedziało się zaledwie dwóch posłów, a sama debata polegała na wygłaszaniu pięciominutowych oświadczeń klubów parlamentarnych dla przyspieszenia prac. Także Senat, który zgodnie z Konstytucją dysponował czasem do 30 dni na podjęcie uchwały, uczynił to w ciągu tygodnia. Wprawdzie oficjalnie Rada Ministrów nie nadała projektowi ustawy klauzuli pilności - gdyż Konstytucja nie stwarzała takich możliwości - jednakże w praktyce, w toku prac parlamentarnych, zastosowano i wdrożono tryb pilny, co stanowi oczywiste obejście i naruszenie przepisu art. 123 ust. 1 i 2 Konstytucji. Jeżeli bowiem ustawa ma być uchwalona w trybie pilnym, należało zgodnie z Konstytucją nadać jej odpowiedni status, natomiast stosowanie trybu pilnego do ustawy, której treść na stosowanie tego trybu nie pozwala, jest obejściem przepisów Konstytucji.

3. Dopuszczalność zadania pytania konstytucyjnego.

3.1.

Zgodnie z art. 193 Konstytucji, każdy sąd może przedstawić Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą, jeżeli od odpowiedzi na to pytanie zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem.

Pytanie prawne powinno zatem spełniać następujące przesłanki:

- i podmiotową – z pytaniem prawnym może zwrócić się do Trybunału Konstytucyjnego sąd,
- ii przedmiotową – przedmiotem pytania prawnego może być wyłącznie ocena zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą,
- iii funkcjonalną – musi zachodzić związek pomiędzy rozstrzygnięciem Trybunału Konstytucyjnego a rozstrzygnięciem konkretnej sprawy zawisłej przed sądem wnoszącym pytanie prawne.

Przesłanki te zostały szczegółowo określone w postanowieniach Trybunału Konstytucyjnego (por. postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27.03.2009 r., P 10/09, OTK ZU z 2009 r. nr 3/A poz. 40, pkt 1.4.).

Przesłanka funkcjonalna pytania prawnego obejmuje m. in. konieczność wykazania, że zastrzeżenia zgłoszone wobec kwestionowanego przepisu są obiektywnie uzasadnione oraz na tyle istotne, że zachodzi potrzeba ich wyjaśnienia w ramach procedury pytań prawnych do Trybunału Konstytucyjnego.

„Ocena relewantności pytania prawnego, która obejmuje również kwestię zasadności zastrzeżeń co do konstytucyjności danej normy prawnej, należy w zasadzie do sądu orzekającego w danej sprawie (por. postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12.04.2000 r., P 14/99). Ponieważ jednak proces wykładni tekstu prawnego, który doprowadził do zainicjowania przez sąd postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, leży u podstaw kontroli konstytucyjności prawa dokonywanej przez Trybunał Konstytucyjny, również on podlega kontroli tego

organu. Pogląd odmienny stawiałby Trybunał Konstytucyjny przed koniecznością merytorycznego ustosunkowywania się do pytań prawnych opartych na wadliwej wykładni przepisów (por. postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27.04.2004 r., P 16/03)” - postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 06.02.2007 r., P 33/06, OTK ZU z 2007 r. nr 2/A poz. 14).

3.2.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy prowadzonej pod sygn. akt zależy od odpowiedzi na pytanie zadane Trybunałowi Konstytucyjnemu.

Sąd pytający powziął wątpliwość odnośnie konstytucyjności regulacji zawartej w art. 22 ustawy z dnia 22 grudnia 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej. Uznanie, że w roku 2012 podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, o której mowa w art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2010 r. ogłoszone w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego przesądza o oddaleniu powództwa. Natomiast stwierdzenie niekonstytucyjności wzmiankowanego przepisu umożliwi – w zależności od tego, z którym wzorcem konstytucyjnym zostanie stwierdzona niezgodność - albo jednoznaczne odrzucenie możliwości ukształtowania wynagrodzenia powodów za 2012 r. na poziomie przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2010 r. ogłoszonego w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego albo dokonanie przez sąd orzekający samodzielnej oceny powyższej kwestii.

Sąd pytający nie dostrzega możliwości takiej wykładni kwestionowanego przepisu, która pozwalałaby na wyinterpretowanie z niego normy zgodnej z Konstytucją. W rozpatrywanej sprawie zarówno treść przepisu (jednostek redakcyjnych tekstu prawnego), jak i wyinterpretowanej z niego normy (wypowiedzi prawodawcy jednoznacznie polecającej/zakazującej określonego postępowania) jest jednoznaczna. Rzecz w tym, że norma ta jawi się jako sprzeczna z wyżej opisanymi zasadami konstytucyjnymi i przepisami prawa, do których te normy odsyłają. Prawnie wiążące stwierdzenie sprzeczności między treścią normy interpretowanej z ustawy, a treścią norm konstytucyjnych nie

Sygn. akt

mieści się w kompetencjach sądów powszechnych i należy do wyłącznej właściwości Trybunału Konstytucyjnego.

Konkludując - spełnione są wszystkie trzy przesłanki dopuszczalności zadania pytania konstytucyjnego.

Z uwagi na wystąpienie do Trybunału Konstytucyjnego na podstawie art. 177 §1 pkt 1 kpc należało zawiesić postępowanie w niniejszej sprawie.

Na oryginale właściwe podpisy

Za zgodność

STARSZY KSIĘŻ NIEKZ SĄDOWY
Sądu Rejonowego dla M. St. Śródmieście

Marcin Piudowski